

4 клас (34 сағыт)

Тема	Теманы баяны	Охувчуланы гъаракатчылыгъы
Адабиятдан охувдан биринчи дарс (1 сағыт)	Адабиятдан охув китап болан танышлыкъ. Китапдагъы шартлы белгилер. Охув китапны ичделиги. Сёзлюк. Чебер охув. Ватаннын тав халкъны гъакъында халкъ йырлары.	Охув китап болан төз пайдаланыш бажармакъ. Шартлы белгилени төз англамакъ ва тапшурувланы күтегенде олардан төз пайдаланмакъ. Китапдан асарны темасына гёре тематикасыны белюгюн табыш бажармакъ. Сёзлюклерден асарда елугъагъан маңнасы англашылмайгъан сёзлени тапмакъ.

Мени элим. 2 сағыт)	Макътал, бизин эркин Ватаныбыз! Бизин Ватаныбызыны зорлугъу, ону байлыгъы. Ана табиатны гёрюнүшлери. Оъз элине, ана топуракъгъа бакъгъан сюювниу тарбиялайгъан асарлар.	Гечилеген асарланы темасына тюшюнмек. Чебер асаргъа Темагъа байлавлу шиърулар, проза асарлар тапмакъ. Оланы чебер охумакъ. Инг де бийик тав, бырынгъы шагъар, инг уллу оъзен, лап уллу атав, оъз юртундан оътеген оъзенлер. Дагъыстанны сув байлыгъы, юртлары, ата юртну тарихи, белгили адамлары, Дагъыстанны кочаплары, Дагъыстандагъы къайыр тебе болан байлавлу айтыла гелген хабарлар ахтармакъ, хабарламакъ.
Уъягълю. Ана тил.(3 сағыт)	Ата-ананы ва яшланы аралыкълары. Уллугъа абур-сый этивге багъышлангъан хабарлар , шиърулар. Уллугъа абур- сый этивге байлавлу адатлар.	Гечилеген асарланы темасына тюшюнмек. Чебер асарны ичинден охув. Охулагъан асаргъа характеристика бермек; башына, авторну фамилиясына, атына, текстни аслу маңнасын берме болагъан сёзлеге гёре тема сын ачыкъ этме къарамакъ; асарны аслу маңнасын ачыкъ этме болагъан гесекни табыш бажармакъ. Ишине, сёйлейген кюоне гёре игитлени хасиятларын ачыкъ этме къарамакъ.
Яй ва гюз (4 сағыт)	Яйдагъы ва гюздеги чебер табиатны суратлавлар, язывчулалы асарларында табиатгъа гёрсетив.	Гечилеген асарланы темасына тюшюнмек. Темагъа байлавлу шиърулар тапмакъ. Оланы чебер охумакъ. Чебер асаргъа гёре оъз къаравун айтып бажармакъ. Асарны темасын, аслу пикрусун ачыкъ этип бажармакъ. Сёзлюклерден асарда елугъагъан маңнасы англашылмайгъан сёзлени тапмакъ. Чебер асарны игитлери, оланы ишине, сёйлейген кюоне гёре хасиятларын ачыкъ этмек.
Халкъ авуз яратывчулугъу (3 сағыт)	Ёммакълар, айтывлар, сёзлери,	Охулгъан текстни хабарламакъ. Охулгъан текстте гёре оъз къаравун айтып;

	адамланы инг яхшы хасиятларын гёрсетив: ананы, Ватанны сююв, рагьму, намус, тазалыкъ, гъакъыллыкъ, загъматны сююв.	оъзбашына яда учителни кёмеклиги булан дарсны мурадын белгилеп бажармакъ. Суратға къараң авуздан хабарлав. Асарны ахырында берилеген соравлагъа жавап берип бажармакъ.
Адат, къыллыкъ, тарбия. (3 сагъат)	Яхшы адам кимдир? деген суалгъа жаваплар. Таза хасиятлар намуслукъ. Халкъын хайыры тиймейген гиши, халкъдан оъзюне гъюрмет излемес. Инсанланы бири-бири булангъы аралыгъы.	Гечилеген асарланы темасына тюшюнмек. Чебер асар ны ичинден охув. Охулагъан асаргъа характеристика бермек; башына, авторну фамилиясына, атына, текстни аслу маънасын берме болагъан сёзлеге гёре тема-сын ачыкъ этме къарамакъ; асарны аслу маънасын ачыкъ этме болагъан гесекни табыш бажармакъ.
Табиат. Жан жанывар. (2 сагъат)	Адамланы табиат булангъы аралыгъы. Ана топуракъга, загъматгъа бакъгъан сюювюн тарбиялайгъан, адамланы къиржанлар булангъы аралыгъын суратлайгъан шиърулар, хабарлар.	Гечилеген асарланы темасына тюшюнмек. Тема-шын байлавлу шиърулар, проза асарлар тапмакъ. Оланы чебер охумакъ. Чебер асаргъа гёре оъз къаравун айтып бажармакъ. Асарны темасын, аслу пикрусун ачыкъ этип бажармакъ. Плангъа гёре хабарламакъ. Сёзлүклерден асарда елугъагъан маънасы англашып майгъан сёзлени тапмакъ. Чебер асарны игитлери, оланы ишине, сёйлейген кююне гёре хасиятларын ачыкъ этмек
Къурдашлыкъ. Дослукъ (2 сагъат)	Тюрлю миллиетли яшланы, халкъланы арасындагъы татывлукъ, дослукъ. Къурдашлыкъга байлавлу хабарлар, шиърулар, айтывлары.	Гечилеген асарланы темасына тюшюнмек. Чебер асаргъа гёре оъз къаравун айтып бажармакъ. Асарны темасын, аслу пикрусун ачыкъ этип бажармакъ. Чечеген ёмакъланы, айтывлаланы маънасын чечmek, чебер охумакъ. Йырны ва хабарны бири-бириinden айрыш бажармакъ Муаллим яда охувчу авуздан охуйгъан текстге къулакъ асып, маънасын англамакъ; текстте гёре салынгъан соравлагъа жавап берип бажармакъ; асарны аслу маънасын чечип бажармакъ.

Къыш ва язбаш (5 сагъат)	Къышдагы табиатны чебер суратлав. Къиржанланы, күшланы гъакъында шиърулар. Язбашны суратлав, болагъан алмашынывлар.	Гечилеген асарланы темасына тюшюнмек. Темагъа байлавлу шиърулар тапмакъ. Оланы чебер охумакъ. Чебер асаргъа гёре оъз къаравун айтып бажармакъ. Асарны темасын, аслу пикрусун ачыкъ этип бажармакъ. Сёзлюклерден асарда елугъагъан маънасы англашылмайгъан сёzlени тапмакъ. Чебер асарны игитлери, оланы ишине, сёйлейген кююне гёре хасиятларын ачыкъ этмек. Токътав белгилеге гёре жумлаланы тюз интонация булан охуп бажармакъ, лирика асарланы чебер охумакъ.
Адамлар сыналагъан гюнлерде. (5 сагъат)	Уллу Ватан давну, онда бизин халкъ гёрсетген игитликлени гъакъыидагы хабарлар ва шиърулар.	Гечилеген асарланы темасына тюшюнмек. Уллу Ватан давну йылларында дагъыстанлылар гёрсетген къоччакъылкыны гъакъында шиърулар, хабарлар тапмакъ. Текстни охув, муаллимни кёмеклиги булан план къурув, плангъа гёре лакъырлашыв юротмек.
Загъмат-уллу къуванч. (2сагъат)	Адамланы яшавунда загъматны агъамияты. Загъматны, тюрлю касбуланы гъакъында язылгъан асарлар. Май айда болагъан язбашны ва загъматны Гюню гъакъында асарлар.	Гечилеген асарланы темасына тюшюнмек. Темагъа байлавлу шиърулар тапмакъ. Оланы чебер охумакъ. Чебер асаргъа гёре оъз къаравун айтып бажармакъ. Асарны темасын, аслу пикрусун ачыкъ этип бажармакъ. Сёзлюклерден асарда елугъагъан маънасы англашылмайгъан сёzlени тапмакъ.
Маданият инче саният. (2сагъат)	Маданият ва инче саниятны гъакъында лакъырлашыв. Дагъыстан маданиятны актив чалышывчулары, Къумукъ театрны актив чалышывчулары чебер асарлар, макъалалар, байлавлу шиърулар гъакъында чебер асарлар, макъалалар.	Гечилеген асарланы темасына тюшюнмек. Дагъыстан маданиятны актив чалышывчулары, Къумукъ театрны ва артистлерини, йыравланы гъакъында гъакъында чебер асарлар, макъалалар, байлавлу шиърулар тапмакъ. Оланы чебер охумакъ. Чебер асарланы газетлердеги, журналлардагы макъалалар булан тенглешдирмек.